

Rubella

መን እዩ ነይ MMR ወይካን ነይ ንፍዮ ኸትባት ከወስድ ዘይብሉ?

- ንፀረ-ሕዋሳት/ኣንቲባዮቲክስ neomycin ቁጡዕ ኣካል ዘለዎም
- ጥንስቲ ዝኾነት ወይካን ኸትባት ወሲዳ ብሓደ ወርሒ ውሽጢ ነይ ምጥናስ ዕሳማ ዘለዎ ደቂኣንስተዮ
- ዝኾነ ሕግም ዘለዎን ሕክምና መድሃኒት ከም ኮርቲሶን/cortisone ወይካን ፕረደኒሶሎን/prednisolone ነቲ ሕግም መከላኸሊ ኣቅማ ኣሰራርሓ ከዳኸሙ ስለዝኾኑሉ።
- ዝኾነ ሰብ ብሃያል ቁሰሊ/ኢንፌክሽን ዝሰቃይ ኣገተኹይ።

ንዝበለፀ መረዳኡ

- ምስ ሓኪምካ መምይያጥ
- ኣብከባቢኻ ዝርከብ ነይ መንግስቲ ጥዕና ሓለዎ ቤት ጽሕፈት ምሕታት
- ነይ ኣዶን ሕፃን ሓለዎ ጥዕና ከሊኒክ ነርሲ ምሕታት
- ነይ ስድራ ፕላንካ ከሊኒካት መረዳኡ ኣለዎም
- ኣብ ቪክቶሪያ መንግሥቲ ነይ ሕግም መከላኸሊ ክፍሊ፣ ስልክ ቁፅሪ 1300 882 008 ወይካን ብዌብሳይት: www.health.vic.gov.au/immunisation
- ነይ ንፍዮ ትምህርቲ ሠራሕተኞ፣ ነይ ደፍነስ ፋውንደሽን/Deafness Foundation ስልኪ ቁፅሪ [03] 9887 8683 ኢሜይል: rubella@deafness.org.au ዌብሳይት: www.deafness.org.au

ብቋንቋ ዝተተርጎሙ

እዚ ንኡሽተ ጥራዝ ብካልኦት ነይ ማሕበረሰብ ቋንቋታት ኣብ ደፍነስ ፋውንደሽን(Deafness Foundation) ደርኩብ እዩ። ነይ ቋንቋ ሓዝ ብናጻ 13 1450 ብምድዋል ብነይ ትርጉም ኣገልግሎት (TIS) ክርከብ ይኽከል እዩ።

Rubella

Deafness Foundation

Published by
DEAFNESS FOUNDATION
(VICTORIA)
P.O. Box 42, Nunawading 3131.
Telephone (03) 9887 8683 Fax (03) 9887 8848
E.mail rubella@deafness.org.au
Web site www.deafness.org.au

Publication sponsored as a community service by:

Endorsed by Immunisation Unit,
State Government of Victoria

February 2005
Project CSLV 2100.5.00

ኣብ ማሕበረሰብ ውሽጢ ንዘለዎ ሰባት ኣገዳሲ ዝኾኑ ሓቅታት

Rubella

ገፍቶ (rubella) እንታይ እዩ

ገፍቶ [ከምኡውን ናይ ጀርመን ገፍቶ

ይብሃል] ብጣዕሚ ሓዩልን ብቫይረስ

ዘመፅኡ/ዘመሓሰሉ ሕጻናት ኣንተኹውን

ኣብቆልዑት ዝተለመደ ይኹን እምበር

ንዝገቡዩ መናኸሪን ገብይቲን ሰባት ከብክል

ይኸክል እዩ። ምልክት ኣየርኤይን ወይካን

ብዘተሓ ግዜ ቁሩብ ረስኒ፣ ፅኪ ምልባጥ፣ ናይ

መጋጠሚ ቃንዝ ከምኡውን ኣብ ከላድን ገፅን

ሸፍ ዝበለ ነገር ካብ ክልተ ወይ ሰለስተ

መጻልቲ ዝፀገኡ ንኸወፅእ ምኽንያት

ይኸውን። ኩሉኻብ ምድሓን ፍቱንን

ቁልጡፍን እዩ።

ደቅ ኣንስተኦ ኣብናይ መጀመርታ 20 ሰሙን

ጥንሲ በዚ ሕጻን ስንተተታሒዘን ብጣዕሚ

ሓደገኛ እዩ። እዙይ እውን ሓፍቲ ዝውለድ

ማመይ ከቢድ ሸግር የምፅእ ማለት

ምዕርማምን፣ ምዕዋርን፣ ልቢ ሕጻንን፣

ጻኡምር ጉድለትን ከምፅእ ይኸክል። እዚ

ኩነታ ከርኣይ እንክሎ ገፍቶ (CRS) ካብ

መፋጥርቲ ዝመፀ ይብሃል።

ገፍቶ ከመይ ከስፍሖቶይ ይኸክል?

ከምጉንፋዕ ብተመሳሳሊ መንገዲ ገፍቶ እውን ይመሓሰሉ እዩ ገዛመመ ሰብ ከሰዕልን ከሕንጥስን እንክሎ ከሓልፍ ይኸክል እዩ። ብዘተሓ ግዜ ናይ ገፍቶ ምልክት ከርኣይ ክልተ ሰሙናት ዝኸውን ክወስድ እንክሎ ሰባት እቲ ሕጻን ገምንባሩ ክደረገሙን እዮም። ኣብዚ እዋን ነቲ ሕጻን ገንጻት ሰባት ከማሓሕልፍዎ ይኸክሉ። እዚ ውን ኣብ ቆዳማይ ደረጃ ዘላ ነብሰፀር እዋን ኸትባት እንተዘይወሰዱ። ዘይተወልደ ማማይ ናብ ሓደጋ ዝቃላግሉ ኣብ መጀመርታ ጥንሲ እዋን እዩ።

ገፍቶ መን እዩ ዝልዘን?

ቅድም ሕጂ እቲ ሕጻን ዘይነበር፣ ኸትባት ዘይወሰደ ወይካን ብዘኸን ምኽንያት ናይ ሕጻን መከላኸሊ ኣቅማ ዘዘደሎ ሰብ ክትሓዝ ይኸክል። ብዘተሓ ግዜ ኸትባት ምውሳድ ሕጻን ይከላኸልኡ ግናስ ካብ 5-10% ሕጻን መከላኸሊ ዝወሰዱ ሰባት ገፍቶ ክልዘም ይኸክል ምኽንያቱ ኣብ ነብሰም ብቁፅ ሕጻን መከላኸሊ ስለዘይብሉ እዩ።

ካብ መፋጠርቲ ዝመፅእ ገፍቶ ከመይ ክንኸላከል ንኸክል?

ንCRS ገፍቶ ምክልኻል ይኻኣል! ካብ ወሊድ ንዝመፅእ ዘይተለምደ ነገር ንምክልኻል ኩሉን ኣንስተኦ ቅድሚ ምጥናሱን ናይ ገፍቶ ሕጻን መከላኸሊ ምውሳደን ምርግጋፅ ፅቡቅ መንገዲ ይኸውን። ናይ ሕጻን መከላኸሊ ወሲድካ ንሓደ ወርሒ ዝኸውን ካብ ጥንሲ ምርሓቕ ይግቡኡ ከምኡውን ጥሩሳት ዝኸኸሩ ደቂ ኣንስተኦ ክሳብ ዝወልዱ ሕጻን መከላኸሊ ክወስዱ የብእኑን። ህፃውንቲ ኩሎም ሕጻን መከላኸሊ እንተወሲዶም እቲ ሕጻን በቲ ማሕበረሰብ ውሽጢ ክይባዘኡ ይጠቅም እዩ።

አውስትራሊያ ውሽጢ ህፃውንቲ ኩሎም ክልተ ዝተረላለዩ ኣቅን ዘለዎ ናይ MMR (ገፍቶ፣ ጀር ደገፍን ናይ ጀርመን ገፍቶ) ኸትባት ክወስዱ ይግቡር እዩ። እቲ ሓደ ኸትባት ዝወሃቦ ኣብ 12 ወርሒ ዕድሜ እንክሎ ከምኡውን ኣብ ኣርባዕተ ግመት ዕድሜ እቲ ካልኣይ ይውሃቦ እዩ። ኣወዳትን ኣንሳትን ኸትባት ክወስዱ ኣለዎም። እዚ ብምግባር ካብ ሰለስተ ሕጻን ገምክልኻል እዩ።

ከሳብ ወይካን ብ1996 ዓ.ም ዝተወለዱ ሰባት ክልተ ግዜ ናይ MMR ሕጻን መከላኸሊ ኸትባት ንምውሳድም ከረጋግፁ ኣለዎም። እዞም ሰባት ብቆሊሎ ከሓሙን ናብ ካልኣይ ሰባት እውን ሕጻን ከመሓላልፋ ይኸክሉ እዮም። ከምኡውን ሕጻን መከላኸሊ ኸትባት ክወስዱ ብምድፍፋር ንባኡምን ማሕበረሰብን ንምክልኻል ይኻኣል እዩ።

ደቂኣንስተኦ ቅድሚ ምጥናሱን ናይ ምክልኻልን ኣቅማ ክኸክል ምኡኡ ንምርግጋፅ ናይ ገፍቶ ደም መርመራ ምግባር የድልየን እዩ። ናይ ሕጻን መከላኸሊ ኣቅማ ውሑድ ወይካን እንተዘይህሎ ናይ MMRን ናይ ገፍቶ ሕጻን መከላኸሊ ኸትባት ብድጋሙ ምውሳድ እዩ። ድሕሪ 6-8 ወርሒ መከላኸሊ ምውሳድኩም ዝበለፀ ናይ ደም መርመራ ብምግባር ናይ ቆዳማይ ኸትባት ምሥራሕ ዘይምስራሕ መርግጋፅ።

መን እዩ መብዛኡትኡ ኣብ ሓደጋ ዝቃላዕ?

ደቂኣንስተኦን ኣንሳትን ኣብቆልዕት ብተኸታታይ ናይ ሕጻን መከላኸሊ ኸትባት ዘይውሃቡሉ ሃገረሰብ ዝተወልዱ እዮም ብፍላይ ናብ አውስትራሊያ ድሕሪ 4 ግመት ዕድሜ እንተመሃሩን ናይ ገፍቶ ሕጻን መከላኸሊ ኸትባት የድልየን እዩ። ብፍላይ ካብ ኤሲዮ ሃገረሰባት ዝተወልዱ ደቂኣንስተኦ ቅድሚ ምጥናሱን መከላኸሊ ስለዘይነበረን ናይ ገፍቶ ኸትባት ክወስዱ ይግደዱ እየን።

ኣብ ቆልዕትካ ሕጻን ገፍቶ እንተነበረካውን ኣብድሓራይ ሕይወትካ ግዜ ገፍቶ ኣይሕዘካን ማለት ኣይኸኸልን። ሕጻን ገምክልኻል ኣቅማ ምንግብር ንምርግጋፅ ቅድሚ ጥንሲ ናይ ደም መርመራ ምግባር የድልይ እዩ።

ናይ ሕጻን መከላኸሊ ኣብይ ይውሃብ?

ኣብ ከባቢ ዝርከብ ሓኪም፣ ስድራ ገላጊ ክሊኒክ፣ ኣብ ማሕበረሰብ ሓለዎ ጥዕና ማእከል፣ ኣብ ከባቢ ዝርከብ ናይ መንግሥቲ ሕጻን መከላኸሊ ኣገልግሎት ብምኻድ ሰባት ናይ ግድባት ይውሃቦም እዩ።

ከምፅኡ ዝኸክል ሳዕቤን

ናይ ገፍቶ/ጀር ደገፍ/ናይ ጀርመን ገፍቶ/MMR ኸትባት ምግባር/ከምፅኡ ዝኸክል ሳዕቤን ከራኣይ እንተሎ ኣብ ጥንሲ እዋን ገፍቶ ዝነብር ምግባር/ው ፍሉይ ኣይኮነን። ዳሓ ዘይምኡን፣ ቁርብ ረስኒ ብግምት ካብ6-11 ማዓልታት እቲ መከላኸሊ ምስወሰዱ ዳሓ ሸፍ ዝበለ ክወፅእ ዝኸክል ምኡኡ ዝተለመደ ምግባር/ው እዩ። ናይ ሕጻን መከላኸሊ ዝወሰዱ ሰባት ንካልኣይ ሕጻን ኣይታሓለፍን። በቲ ከትባት ምኽንያት ብጣዕሚ ሓደገኛ ዝኸኸሉ ምግባር/ው ከምናይ ሓንጻል ምንጥፅ ዘኣምሱ ብጣዕሚ ዘይተለመደ እዩ። ምናልባሽ ካብ ማሊያን ዝወሰደ ሓደ ወይም ዝውሃድ ተኸኒ እዩ። እቲ ጥቅምን ጉድኣትን ምስ ሓኪምካ መምይያጥ እዩ።